

Sotsiaalministeerium
Gonsiori 29
15027 Tallinn

Meie 21.09.2015 nr 4/246

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ettepanek taastada maksuvaba siseriikliku päevaraha maksmise regulatsioon

Lugupeetud härra Ossinovski

Seoses sotsiaalmaksuseaduse, tulumaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamisega (41 SE) tegi Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi Kaubanduskoda) Rahandusministeeriumile ettepaneku taastada siseriikliku töölähetuse päevaraha maksuvaba määr¹. Rahandusministeerium oli seisukohal, et riigisisese lähetuse päevaraha taastamine peaks saama alguse tööõiguse muudatusest. Kaubanduskoja pöördumise eesmärk on küsida Sotsiaalministeeriumi arvamust, kas siseriikliku töölähetuse päevaraha maksuvaba määr taastamine peaks saama alguse tööõiguse muutmisest või kuulub see pigem maksuõiguse reguleerimisalasse. Järgnevalt põhjendame lähemalt oma ettepanekut ning toome välja Rahandusministeeriumi seisukohad.

1. Kaubanduskoja ettepanek Rahandusministeeriumile:

Kaubanduskoda tegi 12.05.2015 Rahandusministeeriumile ettepaneku lisaks välislähetuse päevaraha maksuvaba piirmäära tõstmisele taastada ka siseriiklik maksuvaba päevaraha maksmise võimalus. Põhjendasime oma ettepanekut järgmiselt:

Võttes arvesse võrdse kohtlemise põhimõtet, on Kaubanduskoda seisukohal, et siseriiklikusse töölähetusse saadetud ja välislähetusse saadetud töötajaid peaks võrdsetel asjaoludel kohtlema ka võrdselt, mistõttu teeme ettepaneku taastada päevaraha maksuvaba määr ka siseriikliku töölähetuse korral. Leiame, et maksuvaba päevaraha ei peaks sõltuma lähetuskoha ja töö asukoha omavahelisest kaugusest, vaid töölähetuse kestvusest. Teeme ettepaneku, et maksuvabalt peaks olema võimalik maksta siseriikliku töölähetuse korral päevaraha mitmepäevase (s.o kestvusega kauem kui üks ööpäev) töölähetuse korral.

Päevaraha eesmärgiks on hüvitada isikule lähetuses viibimisega seotud suurenenud igapäevakulud, millest suurima osa moodustab eelduslikult toit. Seega on päevaraha mõeldud eelkõige lähetuses tekkivate täiendavate toitlustamise kulude katteks, kuid samal ajal peab hüvitis katma ka muud ettenägematud kulutused, mida ei ole võimalik või mõistlik halduskoormust arvestades dokumentidega tõendada. Selliste kulutuste alla loetakse näiteks esmatarbekaubad, mida töötaja lähetuses olles paratamatult tarbib ja mille kohta ei ole võimalik väita, et need on otseselt tööga seotud.

On selge, et nii siseriiklikus kui ka välislähetuses viibides suurenevad töötaja igapäevakulud (toitlustus, esmatarbekaubad). Seetõttu ei näe me põhjust, miks päevaraha maksmisel peaks eristama omavahel siseriiklikku ja välislähetust.

¹ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja 12.05.2015 kiri Rahandusministeeriumile

Maksuvaba siseriiklik päevaraha kaotati 2009. aastal, kui kehtestati uus töölepingu seadus. Juba toona pöörati Rahandusministeeriumi tähelepanu sellele, et siseriikliku päevaraha kaotamine rikub võrdse kohtlemise põhimõtet ning on seetõttu põhiseadusega vastuolus.

Kaubanduskoda leiab, et võrdse kohtlemise põhimõtte järgimine on kindlasti mõistlik põhjus, miks siseriiklik maksuvaba päevaraha määr tuleks taastada, sest ka pikemal siseriiklikul (s.o kestvusega vähemalt üks ööpäev) töölähetusel olles tekib tööjatal vajadus nii toitlustuse kui ka muude esmatarvete kulude katmiseks, mille kohta kuludokumentide esitamine oleks liigselt aeganõudev ja põhjendamatult kulukas.

Arvestades varasemat regulatsiooni, kui maksuvaba määr oli mitmepäevasel riigisisel lähetusel 80 krooni päevas ja välislähetusel 500 krooni päevas, siis leiame, et ka tulevikus peaks siseriikliku lähetuse päevaraha maksuvaba määr olema kindlasti väiksem kui välislähetuse puhul. Mõõname, et kindla maksumäära välja toomiseks oleks vaja põhjalikku analüüsi, mistõttu ei soovi me siinkohal konkreetseid määrasid välja ka pakkuda.

Põhjusel, et päevaraha on peamiselt mõeldud töötaja toitlustuskulude katteks, siis leiame, et tööandjal peaks jääma võimalus vähendada töölähetuse päevaraha määra, kui lähetuskohas viibimise ajal tagatakse lähetatule tasuta toitlustamine. Samuti peaks regulatsioon võimaldama tööandjal ja töötajal leppida kokku ka päevaraha mitteraksmises, kui see pole vajalik. Näiteks, kui tegemist on liikuva töökohaga ning töö tegemise kohaks on kokku lepitud Eesti Vabariik, siis ei ole õigustatud ka siseriiklik päevaraha raksmine.

Eeltoodut arvesse võttes, tegime Rahandusministeeriumile järgmised ettepanekud:

- Taastada siseriikliku töölähetuse päevaraha maksuvaba määr mitmepäevase töölähetuse korral;
- Arvestades varasemat regulatsiooni, võiks siseriikliku töölähetuse maksuvaba määr olla väiksem kui välislähetuse puhul;
- Tööandjal peaks olema võimalus töölähetuse päevaraha määra vähendada, kui lähetuskohas on tagatud toitlustus

2. Rahandusministeeriumi vastus Kaubanduskoja ettepanekule:

Rahandusministeerium ei laitud ettepanekut maha, kuid leidis, et ettepaneku mitu elementi (päevaraha mitteraksmises kokku leppimine, päevaraha võimalik vähendamine, kui tagatud on töötaja toitlustamine) puudutavad tööõigust, mitte maksuõigust. Riigisisese lähetuse päevaraha taastamine peaks saama alguse tööõiguse muudatusest ja ministeerium ei pea põhjendatuks siinkohal üksnes maksuõiguslike reeglite kehtestamist, mis ilma sellekohase tööõigusliku aluseta võiks tekitada rakenduslikke probleeme.²

Kaubanduskoja hinnangul on tegemist küll nii tööõigust puudutava küsimusega, kuid siiski pigem maksuõigusliku küsimusega, mille reguleerimist ei takista ka tänane tööõiguse regulatsioon. Samas mõõname, et küsimuse lahendamiseks on ilmselgelt vajalik kahe valdkonna ministeeriumite ühine sisukoht.

Eeltoodut arvesse võttes palume Sotisaalministeeriumi selgitust meie poolt esitatud küsimusele, kas siseriikliku töölähetuse päevaraha maksuvaba määra taastamine peaks

² Kooskõlastustabel sotsiaalmaksuseaduse, tulumaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu seletuskirja juurde.

saama alguse tööõiguse muutmisest või kuulub see pigem maksuõiguse reguleerimisalasse ning, kas peate võimalikuks vajadusel vastava arutelu algatamist tööõiguse kontekstis. Vajadusel oleme valmis oma seisukohti põhjendada ning Sotsiaalministeeriumiga kohtuma.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Simoona Hion simoona@koda.ee +372 604 0072

